

PODRÓŻ PAMIĘCI
DO MUZEUM WALKI
I MĘCZEŃSTWA
W TREBLINCE

W ramach programu wizyt studyjnych w Treblince, projektu Podróż Pamięci, finansowanym przez Biuro Edukacji m. st. Warszawy, klasy IV A, IV G, IV H uczestniczyły w wycieczce do Muzeum Walki i Męczeństwa w Treblince.

Szkolnymi koordynatorami projektu były Pani Małgorzata Łukaszewska i Pani Monika Stempień. W wycieczce uczestniczyły również: wychowawczynie klasy IV A - pani Agata Trykacz oraz pedagog szkolny - Pani Barbara Metter.

Celem uczestnictwa w programie było między innymi: poznanie przyczyn, przebiegu i skutków zjawisk i procesów historycznych prowadzących do Holocaustu oraz kształtowanie postaw tolerancji i otwartości na szeroko rozumianą odmienność kulturową, narodową i religijną, przy poszanowaniu własnych i cudzych tradycji.

19 września uczniowie uczestniczyli w lekcji patriotycznej, mającej ich przygotować do odwiedzin w tym szczególnym miejscu Pamięci Narodowej.

”Treblinka nie można było przeżyć. Najsprawniejsza fabryka śmierci w machinie Holocaustu zabijała tylu ludzi, że nie starczało ziemi, by wszystkich zakopać. Gigantyczne ruszty do palenia ciał szybko okazały się za małe...”

Treblinka jest największym cmentarzem polskich Żydów. Szacuje się, że zginęło tu około 900 000 osób. Nie znamy dokładnej ich liczby, nie znamy imion i nazwisk tych, których tu przywieziono i zabito w komorach gazowych. Transporty przybywały z Warszawy, Polski centralnej, białostockiego, z grodzieńszczyzny, ale również z Macedonii i Czechosłowacji. Ta fabryka śmierci zaczęła działać 23 lipca 1942 roku. Po 14 miesiącach, jesienią 1943 r., wysadzono w powietrze komory gazowe i baraki – Niemcy próbowali zacierać ślady swej zbrodni.

Naszą wycieczkę zaczęliśmy od wędrówki po Warszawie śladami Janusza Korczaka, który wraz ze Stefanią Wilczyńską prowadził Dom Sierot przy ul. Krochmalnej (obecnie Jaktorowska).

Zatrzymaliśmy się pod pomnikiem, znajdującym się w parku przy Pałacu Młodzieży.

Przedstawia on Janusza Korczaka, w otoczeniu dzieci, pod martwym kikutem drzewa, którego suche konary układają się w siedmioramienny żydowski świecznik – menorę.

5 sierpnia 1942 roku Niemcy zlikwidowali prowadzony przez Korczaka Dom Sierot. Było to równoznaczne z wydaniem wyroku śmierci na wszystkich pensjonariuszy oraz personel tej placówki. Korczak nie opuścił dzieci aż do śmierci.

Hitlerowcy proponowali „Staremu Doktorowi”, jak nazwano go jeszcze przed wojną, uwolnienie i możliwość ratunku. Janusz Korczak z pogardą odrzucił jednak tę propozycję. Stał na czele pochodu dwustu podopiecznych z domu sierot, którzy 5 sierpnia zostali wywiezieni z Warszawy do obozu koncentracyjnego w Treblince.

Następnie udaliśmy się na Umschlagplatz.

Pomnik Janusza Korczaka w Parku Świętokrzyskim w Warszawie

- Umschlagplatz – nieistniejąca rampa kolejowa przy ulicy Stawki 4/6 w Warszawie, która wraz ze znajdującymi się w jej sąsiedztwie budynkami była wykorzystywana w latach 1942–1943 jako miejsce koncentracji Żydów z warszawskiego getta przed wywiezieniem ich do obozu zagłady w Treblince oraz obozów w dystrykcie lubelskim.

Pomnik Bohaterów Getta w Warszawie

Muzeum Więzienia - Pawiak

Kładka Pamięci nad ulicą Chłodną w Warszawie

pomnik składający się z dwóch par stalowych masztów, połączonych linami, upamiętniający znajdującą się w tym miejscu drewnianą kładkę łączącą w 1942 roku małe i duże getto

Pyszny obiad w Hotelu

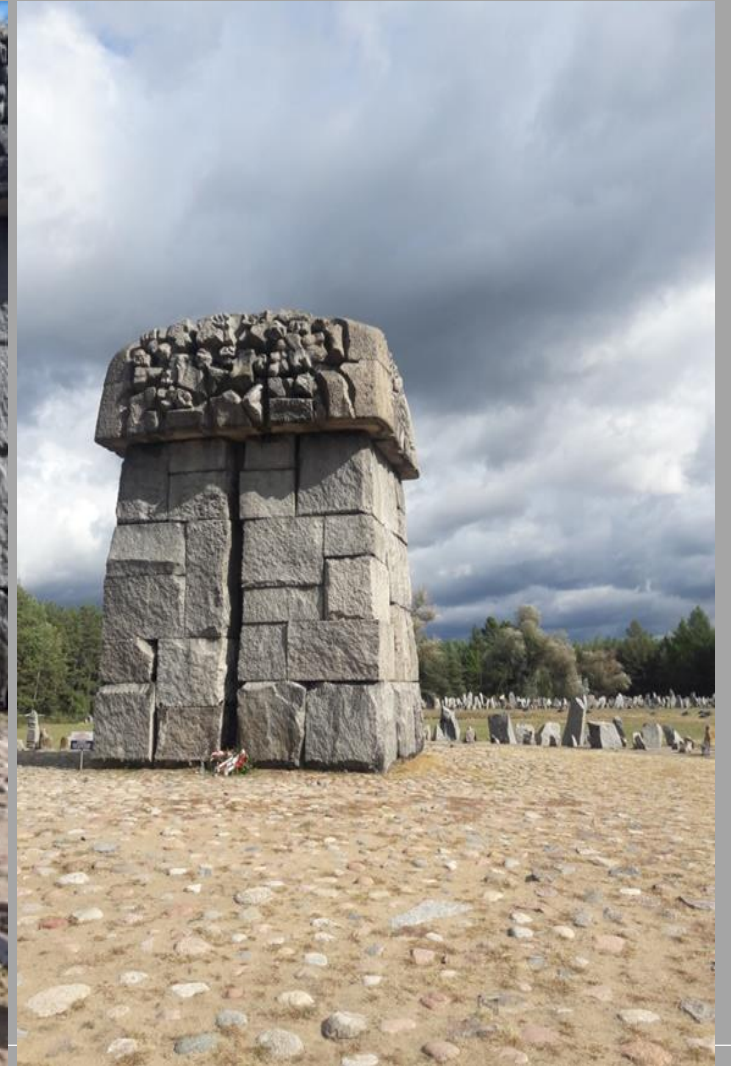
TREBLINKA II OBÓZ ZAGŁADY

Pomnik upamiętniający ofiary Holocaustu

Uczestnictwo w Projekcie „Imiona”

Projektem „Imiona” fundacja Treblinka pragnie przywrócić pamięć o tych, którzy kiedyś żyli z nami na wspólnej ziemi.

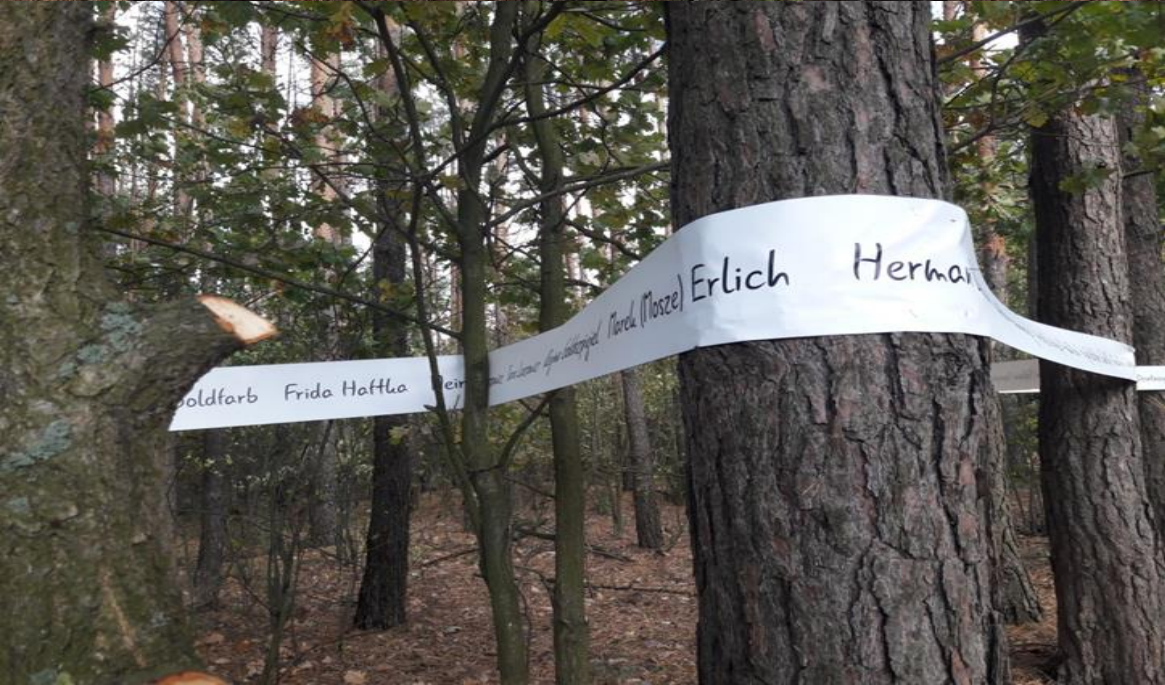
To miejsce domaga się nie tylko modlitwy i skupienia, ale również troskliwej pamięci oraz wiedzy.

Żydzi zostali w czasie wojny pozbawieni przez Niemców wymiaru człowieczeństwa, wyrzuceni poza nawias rodziny ludzkiej. Przywoływanie ich po imieniu – wspomnienie, choć niektórych Żydów z imienia i nazwiska, a gdzie to możliwe, także z zawodu i adresu – jest takim krokiem ku przywróceniu ich do tej wspólnoty; pozwoli zrozumieć, że byli to ludzie, ze swoimi własnymi planami i marzeniami, swoimi kochającymi rodzinami, przyjaciółmi, miłościami i troskami.

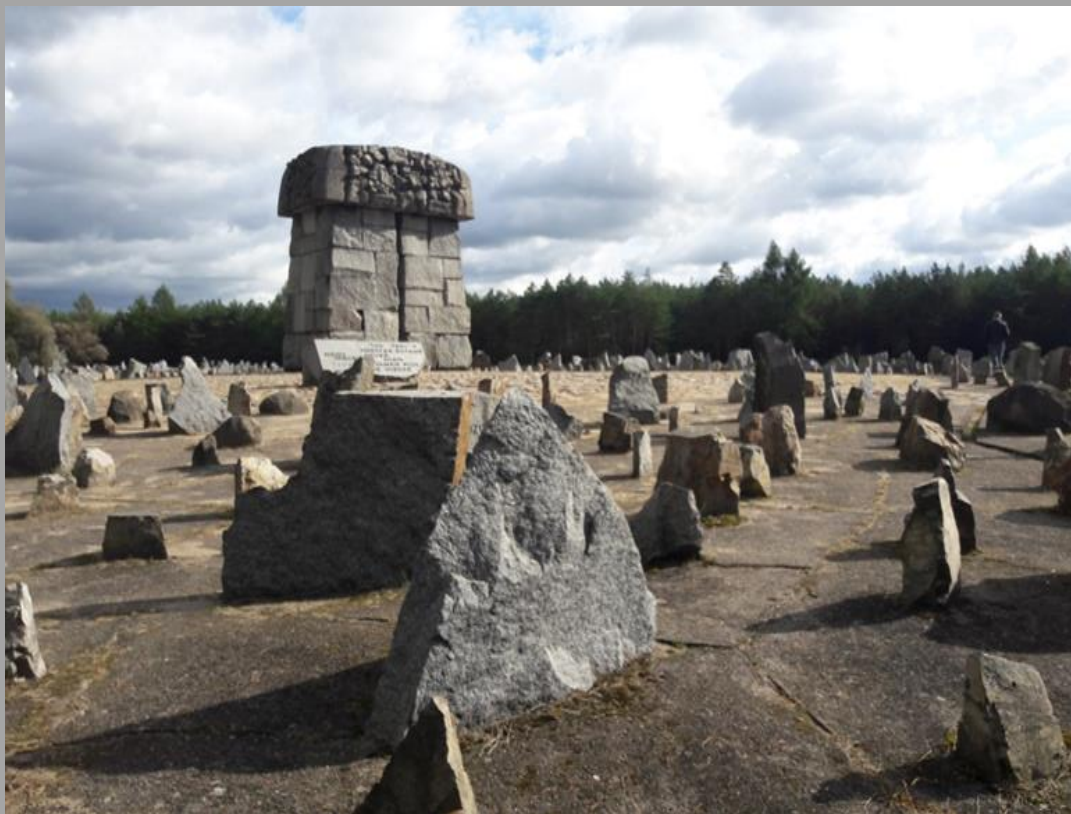

Kamienie pamięci

W Treblince zginęło- według szacunków historyków – od 800 do 920 tys. Żydów, pochodzących z dziesięciu krajów. Wielkie głazy upamiętniają zamordowaną społeczność. Cmentarzysko składa się z 17 tys. kamieni, w tym na 216 wyryto nazwy miejscowości, z których byli tu przywożeni polscy Żydzi.

Janusz Korczak zginął z 200 dziećmi w komorze gazowej, które do końca trzymały go za ręce.

Był lekarzem i wojskowym, ale przede wszystkim pedagogiem. Dzieciom poświęcił całe swoje życie. Nie zostawił ich także, gdy przyszła godzina najcięższej, ostatecznej próby. Poszedł z nimi na śmierć, choć proponowano mu możliwość ratunku. Wielkość Janusza Korczaka oddziaływała nawet na niemieckich zbrodniarzy

Muzeum – Treblinka I

Przedmioty odnalezione na terenie Karnego Obozu Pracy.
Objects found on the grounds of the Penal Labour Camp.
Die Objekte fanden auf dem Gebiet des A...

Przedmiotem jest...
It was also clear from the excavations that the Nazis had attempted to hide their crimes after the camp was abandoned. The old gas chambers were demolished down to foundation level and large large sections of brick walling, brick fragments, concrete, wire meshed plates and iron sheets were scattered across the site in abundance. It appears that the New Gas Chamber foundations appear to have been removed. The bricks being found were used to construct a foundation in the US camp area, although investigations in this area are ongoing. Both areas were then covered with about a metre of sand and rubble. The area containing the gas chambers was surrounded by barbed wire, which was created to hide them from view, and it seems likely that these wallings

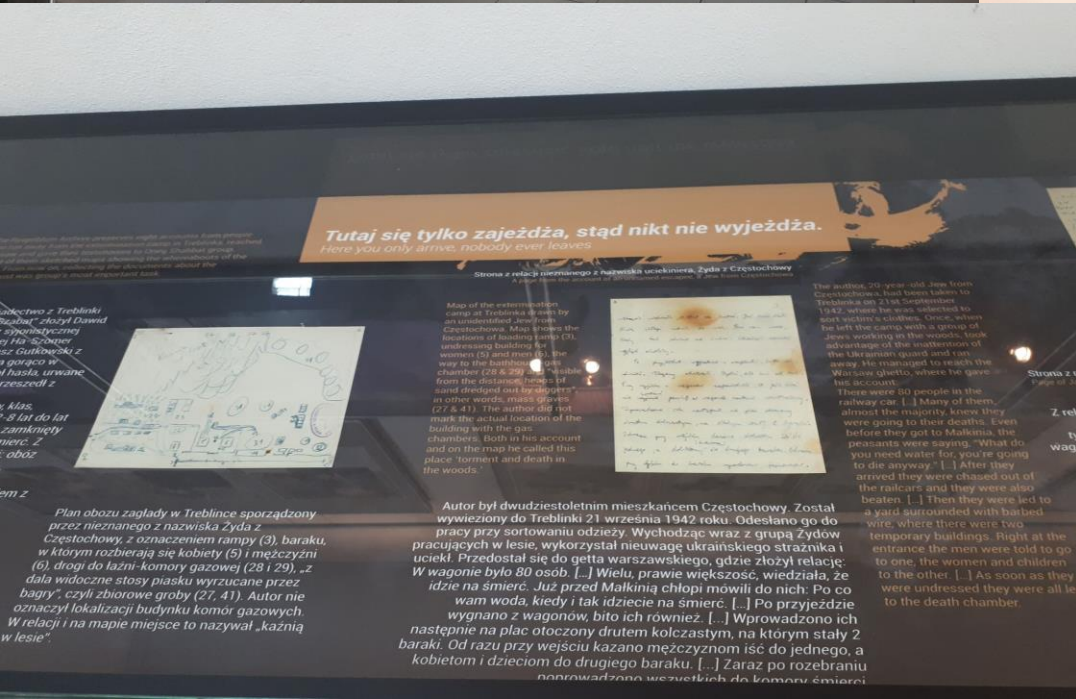

HANIA KIBULONA - WIEŹNIARKA OBOZU PRACY
HANIA KIBULONA - THE PRISONER OF THE LABOR CAMP

HANIA KIBULONA - WIEŹNIARKA OBOZU PRACY
HANIA KIBULONA - THE PRISONER OF THE LABOR CAMP

HANIA ZALESKA - WIEŹNIARKA OBOZU PRACY
HANIA ZALESKA - THE PRISONER OF THE LABOR CAMP

STANISŁAW TOWCZAŁA - PRACOWNIK OBOZU PRACY
STANISŁAW TOWCZAŁA - THE PRISONER OF THE LABOR CAMP

Tutaj się tylko zajeżdża, stąd nikt nie wyjeżdża.
Here you only arrive, nobody ever leaves.

Map of the extermination camp of Treblinka drawn by an unidentified Jew from Częstochowa. Map shows the locations of loading ramps (3), underground buildings for women (5) and men (5), the way to the buildings, gas chamber (28 & 29), "shul" from the distance, "chamber" and "dressing out for baggies" in other words, mass graves (27 & 41). The author did not mark the actual location of the building with the gas chambers. Both in his account and on the map he called this place "torment and death in the woods."

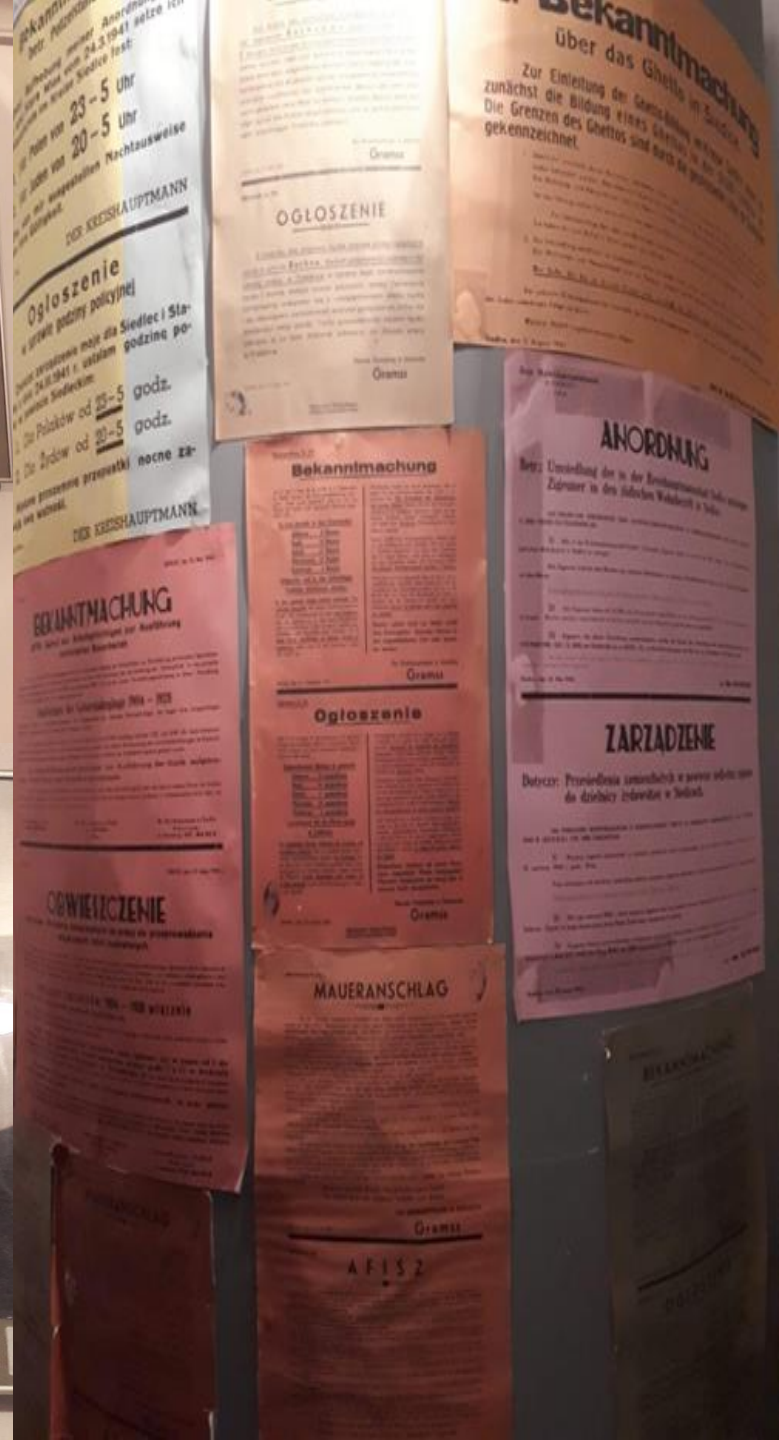
The author, 20 years old, came from Częstochowa - had been taken to Treblinka on 21st September 1942, when he was ordered to sort victims in clothing. Once, when he left the queue, with a towel of hair, standing in the woods, took advantage of the inattention of the Ukrainian guard and ran away. He managed to reach the Warsaw ghetto, where he gave his account.

There were 80 people in the railway car. [...] Many of them, almost the majority, knew they were going to their deaths. Even before they got to Malkina, the peasants were saying: "What do you need water for, you're going to die anyway." [...] After they arrived they were chased out of the railcars and they were also beaten. [...] Then they were led to a yard surrounded with barbed wire where there were two temporary buildings. Right at the entrance the men were told to go to one, the women and children to the other. [...] As soon as they were undressed they were all led to the death chamber.

Autor był dwudziestoletnim mieszkańcem Częstochowy. Został wywieziony do Trebinki 21 września 1942 roku. Odesłano go do pracy przy sortowaniu odzieży. Wychodząc wraz z grupą Żydów pracujących w lesie, wykorzystał nieuwagę ukraińskiego strażnika i uciekł. Przedostał się do getta warszawskiego, gdzie złożył relację: W wagonie było 80 osób. [...] Wielu, prawie większość, wiedziało, że idzie na śmierć. Już przed Malkiną chłopaki mówili do nich: Po co ci wam woda, kiedy i tak idziecie na śmierć. [...] Po przyjeździe wygnano z wagonów, bito ich również. [...] Wprowadzono ich następnie na plac otoczony drutem kolczastym, na którym stały 2 baraki. Od razu przy wejściu kazano mężczyznom iść do jednego, a kobietom i dzieciom do drugiego baraku. [...] Zaraz po rozebraniu porządkiem wszystkich do komór śmierci.

HANIA ZALESKA - WIEŹNIARKA OBOZU PRACY, ROZSTRZELANA
HANIA ZALESKA - THE PRISONER OF THE LABOR CAMP, SHOT

Ogłoszenie
W sprawie godziny policyjnej
W dniach 24.08.1941 i 25.08.1941 w godzinach porannych od 5-5 godz.
w godzinach popołudniowych od 20-5 godz.
w godzinach wieczornych od 20-5 godz.

Bekanntmachung
OGLOSZENIE
OGLOSZENIE

Bekanntmachung
über das Ghetto in Siedlce
Zur Einleitung der Ghetto-Bildung werden zunächst die Grenzen des Ghettos und nachher die Ghetto-Bevölkerung gekennzeichnet.

Bekanntmachung
OGLOSZENIE
OGLOSZENIE

Bekanntmachung
OGLOSZENIE
OGLOSZENIE

ANORDNUNG
ZARZADZENIE
ZARZADZENIE

OGLOSZENIE
OGLOSZENIE

MAUERANSCHLAG
OGLOSZENIE

OGLOSZENIE
OGLOSZENIE

Ogromne wrozenie zrebite na nas leczy historii

2 Trochliuki - unca wraiwosiu, unadamyca

csy strachu i zbrodni

Naucyiele i miodier

z zapetu dlat gatromyeh

u Normenie ul. Pormenska 6/8.

24.09.2018r.

Aley nigdy wiscej nie wracito

to 2to. 0

UCZESTNICY WYCIECZKI

„Jedźcie do Treblinki” - Halina Birenbaum

Jedźcie do Treblinki

Otwórzcie oczy szeroko

Wyostrzcie słuch

Wstrzymajcie oddech

wsluchajcie się w głosy wydobywające się tam

spod każdego ziarenka ziemi-

Jedźcie do Treblinki

Oni czekają na was, spragnieni głosu waszego życia

Znaku waszego istnienia, kroku waszych nóg

Ludzkiego spojrzenia

Rozumiejącego, pamiętającego

Powiewu miłości na Ich prochy- (...)

jedźcie do Treblinki poprzez wszystkie pokolenia

nie zostawiajcie Ich samotnych...

